

UZASADNIENIE

Decyzją Nr (...) z dnia 30 września 2020 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 1 i 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.) oraz art. 69 ust. 1, art. 81 ust. 1, art. 85 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. stwierdził, że **K. L.** w ramach zawartych z płatnikiem składek (...) Sp. Z O.O. umów zleceń świadczył pracę w okresie od 1.02.2018 r. do 31.12.2018 r. na rzecz własnego pracodawcy tj. (...) SP. Z O.O., z którym miał zawartą umowę o pracę. W związku z powyższym podstawa wymiaru składki i składka na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla K. L. z tytułu zawartych umów zleceń z płatnikiem składek (...). Z O.O. wynosi:

<i>Miesiąc/ rok</i>	<i>Kod ubezpieczenia</i>	<i>Podstawa wymiaru składek</i>	<i>Składka na ubezpieczenie zdrowotne</i>			
<i>na ubezpieczenia</i>	<i>na ubezpieczenie</i>					
<i>Emerytalne i rentowe</i>	<i>Chorobowe</i>	<i>Wypadkowe</i>	<i>Zdrowotne</i>			
03-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
04-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
05-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
06-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
07-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
08-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
09-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
10-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
11-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł

12-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
----------------	--------------	--	--	--	----------------	----------------

W uzasadnieniu wskazano, że czynności będące przedmiotem zawartych umów cywilnoprawnych ze spółką (...) Sp. z o.o. w rzeczywistości świadczone były na rzecz płatnika składek będącego pracodawcą (...) SP. Z O.O., z którym zleceniobiorca pozostaje w stosunku pracy.

/ decyzja k. 7223-7229 akt ZUS dot K. L./

Decyzją Nr (...) z dnia 30 września 2020 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 1 i 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.) oraz art. 69 ust. 1, art. 81 ust. 1, art. 85 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. stwierdził, że **K. Z. (1)** w ramach zawartej z płatnikiem składek (...) SP. Z O.O. umowy zlecenia świadczyła pracę w okresie od 1.10.2018 r. do 31.12.2018 r. na rzecz własnego pracodawcy tj. (...) SP. Z O.O. SP. KOM., z którym miała zawartą umowę o pracę. W związku z powyższym podstawa wymiaru składki i składka na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla **K. Z. (1)** z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek (...) SP. Z O.O., wynosi:

Miesiąc/ rok	Kod ubezpieczenia	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne			
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie					
Emerytalne i rentowe	Chorobowe	Wypadkowe	Zdrowotne			
11-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł
12-2018	(...)				0,00 zł	0,00 zł

W uzasadnieniu wskazano, że czynności będące przedmiotem zawartych umów cywilnoprawnych ze spółką (...) Sp. z o.o. w rzeczywistości świadczone były na rzecz płatnika składek będącego pracodawcą (...) SP Z O.O. SP KOM., z którym zleceniobiorca pozostaje w stosunku pracy.

/ decyzja k 7635 - 7642 akt ZUS dot. K. Z. (2)/

Decyzją Nr (...) z dnia 30 września 2020 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, w związku z art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 1 i ust. 2a, art. 18 ust. 1 i ust. 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.) oraz art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. stwierdza, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe,

chorobowe, wypadkowe i zdrowotne **M. M. (1)** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) SP. Z O.O. wynosi:

Miesiąc/ rok	Kod ubezpieczenia	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne			
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie					
Emerytalne i rentowe	Chorobowe	Wypadkowe	Zdrowotne			
09-2016	(...)	5 117,66 zł	5 117,66 zł	5 117,66 zł	4 416,04 zł	397,44 zł
10-2016	(...)	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 037,45 zł	363,37 zł
11-2016	(...)	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 037,45 zł	363,37 zł
12-2016	(...)	5 028,92 zł	5 028,92 zł	5 028,92 zł	4 339,46 zł	390,55 zł
01-2017	(...)	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 037,45 zł	363,37 zł'
02-2017	(...)	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 037,45 zł	363,37 zł
03-2017	(...)	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 037,45 zł	363,37 zł
04-2017	(...)	5 459,62 zł	5 459,62 zł	5 459,62 zł	4 711,11 zł	424,00 zł
05-2017	(...)	4 096,72 zł	4 096,72 zł	4 096,72 zł	3 535,06 zł	318,16 zł
06-2017	(...)	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 678,92 zł	4 037,45 zł	363,37 zł
07-2017	(...)	5 034,97 zł	5 034,97 zł	5 034,97 zł	4 344,68 zł	391,02 zł
08-2017	(...)	5 034,44 zł	5 034,44 zł	5 034,44 zł	4 344,22 zł	390,98 zł
09-2017	(...)	5 035,54 zł	5 035,54 zł	5 035,54 zł	4 345,17 zł	391,07 zł

10-2017	(...)	5 035,54 zł	5 035,54 zł	5 035,54 zł	4 345,17 zł	391,07 zł
11-2017	(...)	5 035,54 zł	5 035,54 zł	5 035,54 zł	4 345,17 zł	391,07 zł
12-2017	(...)	5 035,54 zł	5 035,54 zł	5 035,54 zł	4 345,17 zł	391,07 zł
01-2018	(...)	5 035,54 zł	5 035,54 zł	5 035,54 zł	4 345,17 zł	391,07 zł
02-2018	(...)	5 035,54 zł	5 035,54 zł	5 035,54 zł	4 345,17 zł	391,07 zł
03-2018	(...)	5 035,54 zł	5 035,54 zł	5 035,54 zł	4 345,17 zł	391,07 zł
04-2018	(...)	5 035,54 zł	5 035,54 zł	5 035,54 zł	4 345,17 zł	391,07 zł
05-2018	(...)	5 320,99 zł	5 320,99 zł	5 320,99 zł	4 591,49 zł	413,23 zł
06-2018	(...)	5 320,99 zł	5 320,99 zł	5 320,99 zł	4 591,49 zł	413,23 zł
07-2018	(...)	5 320,99 zł	5 320,99 zł	5 320,99 zł	4 591,49 zł	413,23 zł
08-2018	(...)	5 320,99 zł	5 320,99 zł	5 320,99 zł	4 591,49 zł	413,23 zł
09-2018	(...)	5 320,99 zł	5 320,99 zł	5 320,99 zł	4 591,49 zł	413,23 zł
10-2018	(...)	5 320,99 zł	5 320,99 zł	5 320,99 zł	4 591,49 zł	413,23 zł
11-2018	(...)	5 320,99 zł	5 320,99 zł	5 320,99 zł	4 591,49 zł	413,23 zł
12-2018	(...)	12 434,18 zł	12 434,18 zł	12 434,18 zł	10 729,45 zł	965,65 zł

W uzasadnieniu wskazano, że czynności będące przedmiotem zawartych umów cywilnoprawnych ze spółką (...) Sp. z o.o. sp. komandytowa w rzeczywistości świadczone były na rzecz płatnika składek będącego pracodawcą (...) SP Z O.O., z którym zleceniobiorca pozostaje w stosunku pracy.

/ decyzja k 7274-7280 akt ZUS dot. M. M. (1)/

Decyzją Nr (...) z dnia 30 września 2020 r. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, w związku z art. 4 pkt 2 lit. a, art. 8 ust. 1 i ust. 2a, art. 18 ust. 1 i ust. 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.) oraz art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe,

chorobowe, wypadkowe i zdrowotne dla **W. J.** z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) SP. Z O.O. wynosi:

Miesiąc/ rok	Kod ubezpieczenia	Podstawa wymiaru składek	Składka na ubezpieczenie zdrowotne			
na ubezpieczenia	na ubezpieczenie					
Emerytalne i rentowe	Chorobowe	Wypadkowe	Zdrowotne			
12-2018	(...)	4 578,35 zł	4 578,35 zł	4 578,35 zł	3 950,65 zł	355,56 zł

W uzasadnieniu wskazano, że czynności będące przedmiotem zawartych umów cywilnoprawnych ze spółką (...). z o.o sp komandytowa w rzeczywistości świadczone były na rzecz płatnika składek będącego pracodawcą (...) SP Z O.O., z którym zleceniobiorca pozostaje w stosunku pracy.

/ decyzja k 7027-7034 akt ZUS dot. W. J./

Odwołania od w/w decyzji ZUS wniosła (...) Sp. z o.o. w K. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wnosząc o ich zmianę poprzez umorzenie postępowania w sprawach na podstawie art. 123 u.s.u.s. w zw. z art. 105 k.p.a. i zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Zaskarżonym decyzjom zarzucono:

1. sprzeczność istotnych ustaleń organu rentowego z treścią zebranego materiału

dowodowego wskutek naruszenia przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, a to art. 123 u.s.u.s. w zw. z art. 7 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 80 k.p.a. przez dokonanie oceny dowodów

a) w sposób dowolny poprzez :

-uznanie, że prowadzenie działalności (...) sp. z o.o. realizowane było wspólnie z (...) sp. z o.o. sp.k. i (...) sp. z o.o., pomimo że podmioty te posiadają odrębną zdolność prawną, są odrębnymi podmiotami w obrocie, a ich działalność podejmowana w ramach określonych działań wzajemnych wynikała z potrzeb natury faktycznej i ekonomicznej,

-określenie przez Zakład w treści decyzji, że istniała „reguła polegająca na zawieraniu w pierwszej kolejności umów cywilnoprawnych, a następnie w jednej ze spółek umowy o pracę, a w drugiej umowy cywilnoprawnej”, pomimo nieprzeprowadzenia jakichkolwiek czynności kontrolnych w toku postępowania kontrolnego, uzasadniających takie twierdzenie,

-przedstawienie procesu rekrutacji, zawarcia umowy i jej wykonania na podstawie protokołów przesłuchań „ubezpieczonych byłych pracowników spółek” bez określenia w treści decyzji i protokołu kontroli konkretnych

środków dowodowych i odniesienia ich do treści przedmiotowej decyzji i objętych nią stosunków prawnych łączących płatnika z ubezpieczonym,

-uznanie, że oddzielenie czynności objętych umowami cywilnoprawnymi od czynności objętych umową o pracę stanowiło jedynie „papierowe przypisywanie” tej pracy spółkom zależnym, podczas gdy okoliczność ta stanowi jedynie dowolne przyjęcie organu niezajdujące oparcia w materia dowodowym.

b) w sposób nieszczęstrony poprzez:

-nieuzasadnione pominięcie zeznań pracowników i osób wykonujących czynności na podstawie umów cywilnoprawnych, ujętych w protokole kontroli, stojących w sprzeczności z zeznaniami przyjętymi za podstaw ustalonego w decyzji stanu faktycznego.

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy tj.

naruszenie art. 91 ust. 4 u.s.u.s. poprzez jego niezastosowanie i nieodniesienie się przez Inspektora kontroli Zakładu do złożonych przez płatnika składek zastrzeżeń oraz nieprzeprowadzenie uzupełniających czynności kontrolnych, zakresie w jakim płatnik składek wykazał, że czynności powierzane płatnikom składek przez inne spółki lub czynności powierzane przez płatnika innym spółkom wykonywane w ramach umów cywilnoprawnych są w pełni uzasadnione charakterem i skalą prowadzonej działalności, w szczególności nieodniesienie się do dowodów z dokumentów - umów zawartych w reżimie prawa zamówień publicznych i specyfiki wykonywania określonych czynności w zakresie realizacji takiej umowy przez kontrahentów płatnika.

3. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.

-naruszenie art. 8 ust. 2a u.s.u.s. poprzez jego błędną wykładnię skutkując; przyjęciem, że ubezpieczony objęty jest definicją pracownika wyrażoną w ustawie systemowej.

/odwołanie – k. 3-10 akt VIII U 2708/20, k.3-10 akt VIII U 2715/20, k. 3-10 akt VIII U 2738/20, k. 3-10 akt VIII U 2744/20 /

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odpowiedzi na odwołania – k. 11-13 verte akt VIII U 2708/20, k. 11-13 v. akt VIII U 2715/20, k. 11-13 akt VIII U 2738/20, k. 11-13 akt VIII U 2744/20 /

Zarządzeniami z dnia 22 stycznia 2021 r. Sąd sprawy ze wskazanych odwołań połączył do wspólnego rozpoznania.

/ zarządzenia k. 29 akt VIII U 2715/20, k. 29 akt VIII U 2738/20, k. akt VIII U 2744/20/

Zainteresowani K. L., K. Z. (1), M. M. (2) i W. J. nie zajęli stanowiska procesowego choć K. Z. (1) i M. M. (2) złożyły zeznania na piśmie.

/ bezsporne/

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2022 roku Sąd na podstawie art. 477¹¹ § 2 kpc zawiadomił o toczącym się postępowaniu (...) SP. Z O.O.w (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością spółkę komandytową w K. , informując o możliwości przystąpienia do sprawy w charakterze zainteresowanego. Spółki nie zgłosiły swojego udziału w postępowaniu.

/postanowienie – k. 198 bezsporne/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. **w K.** prowadzi na podstawie wpisu do KRS działalność gospodarczą m.in. w następujących zakresach: wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych; sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana; działalność w zakresie specjalistycznego projektowania; działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne. Siedziba płatnika mieści się pod adresem W. ul. (...). Aktualny adres siedziby to (...) (...)-(...) P.. Organem uprawnionym do reprezentacji płatnika jest jednoosobowy zarząd a funkcję Prezesa Zarządu sprawował M. P., który posiada 95% udziałów w spółce.

/okoliczność bezsporna protokół kontroli na płycie CD (koperta) – k. 92/

(...) Sp. z o.o. jest powiązana funkcjonalnie, osobowo i kapitałowo ze spółkami: (...) Sp. z o.o. sp. kom. oraz (...) Sp. z o.o.

/okoliczność bezsporna protokół kontroli na płycie CD (koperta) – k.92 /

Na podstawie aktu notarialnego z 10.05.2013 r. powołano **(...) Sp. z o.o. sp. komandytowa**, której współnikiem jest płatnik składek pełniący funkcję komplementariusza oraz M. P. będący komandytariuszem. Organem uprawnionym do reprezentacji w/w spółki komandytowej jest M. P. pełniący funkcję Prezesa Zarządu Sp. z o.o. (...) z w/w aktem notarialnym współnicy uczestniczą w zyskach spółki komandytowej w następujący sposób: 1% odwołujący się płatnik składek, 99% M. P.. Spółka komandytowa prowadzi działalność m.in. w następujących zakresach: wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych, sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana, działalność w zakresie specjalistycznego projektowania, działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo. (...) spółki komandytowej mieści się pod tym samym adresem co siedziba odwołującego się płatnika składek.

/okoliczność bezsporna, protokół kontroli na płycie CD (koperta) – k.92 /

Na podstawie aktu notarialnego z 12.07.2013 r. powołano **(...) Spółkę z o.o.**, która prowadzi działalność m.in. w następujących zakresach: wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych, sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana. Siedziba tej spółki także mieści się pod tym samym adresem co siedziba odwołującego się płatnika składek. Organem uprawnionym do reprezentacji w/w spółki jest jednoosobowy zarząd a funkcję Prezesa Zarządu sprawował M. P., który posiada 95% udziałów w tej spółce.

/okoliczność bezsporna, protokół kontroli na płycie CD (koperta) – k. 92 /

(...) Sp. z o.o. sp. kom. (dalej także spółka komandytowa), uzyskała następujące obroty ze sprzedaży: w 2016 r. 22600828,95 zł, w 2017 r. 35712865 zł, w 2018 r. 187477676,24 zł.

(...) Sp. z o.o. osiągnęła zaś następujące obroty ze sprzedaży: w 2016 r. 280301,83 zł, w 2017 r. 744260,96 zł, w 2018 r. 2206235,65 zł, których odbiorcą była wyłącznie Spółka komandytowa.

Natomiast (...) Sp. z o.o. osiągnęła następujące obroty ze sprzedaży: w 2017 r. 128373,03 zł, w 2018 r. 1452166,40 zł, a głównym odbiorcą była spółka komandytowa (95% przychodów).

/protokół kontroli na płycie CD (koperta) – k. 92 , pisemne zeznania świadka M. K. 162-165 /

Wszystkie ww. Spółki prowadzą oddzielnie działalność gospodarczą pod tym samym adresem, pomimo braku pisemnych umów o wzajemnej współpracy, w ramach prowadzonych działalności realizują wspólne zadania związane z usługami montażu i serwisu instalacji fotowoltaicznych, instalacji solarnych, pomp ciepła. Umowy cywilnoprawne zawierane były przez jedną z w/w spółek w okresach równoległych do umów o pracę zawartych w powiązanej spółce. Było to zjawisko powszechne tylko pojedynczy pracownicy nie mieli zawartych umów cywilnoprawnych w innych spółkach.

/ protokół kontroli na płycie CD (koperta) – k. 92 , pisemne zeznania świadka R. G. (1) k. 149-149v, pisemne zeznania przedstawiciela wnioskodawcy M. P. k.151-152 pisemne zeznania świadka K. W. k.157-161 pisemne zeznania świadka M. K. 162-165 /

(...) Sp. z o.o. Sp.k. jest spółką odpowiedzialną za uzyskiwanie przetargów publicznych, bierze udział w postępowaniach, jest stroną umów. Do każdego przetargu jest wymagane złożenie dokumentacji projektowej, wykonawczej i podwykonawczej. Spółki (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z.o.o. zajmują się obsługą organizacyjną, projektowaniem, wykonywaniem dokumentacji, montażem z podkreśleniem, że to (...) Sp. z.o.o. odpowiedzialna jest za montaż. W zależności od natężenia pracy w każdej ze spółek zlecane były wzajemne czynności pracownikom spółki. Spółka komandytowa była głównym odbiorcą usług świadczonych przez pozostałe dwie spółki, dokonywała płatności za świadczone usługi projektowe, montażowe, serwisowe i inne.

/ protokół kontroli na płycie CD (koperta) – k. 92, pisemne zeznania świadka R. G. (1) k. 149-149v. pisemne zeznania przedstawiciela wnioskodawcy M. P. k.151-152 pisemne zeznania świadka K. W. k.157-161 pisemne zeznania świadka M. K. 162-165 /

Płatnicy w ewidencjach pracy zleceniobiorców nie wskazywali dni, w których zleceniobiorcy świadczyli pracę tylko liczbę godzin przepracowanych w poszczególnych miesiącach. Zawierane umowy cywilnoprawne zawierały jedynie ogólne wskazania odnośnie rodzaju wykonywanych prac, nie doprecyzowywały ilości wykonanych instalacji, przeglądów czy projektów oraz miejsca na terenie jakiej gminy czy powiatu będzie świadczona praca. Czynności w ramach umów cywilnoprawnych stanowiły kolejne etapy inwestycji prowadzonej przez (...) sp. z o. o. sp. komandytowa, która odpowiadała za rezultat prac przed inwestorem. Zawieranie umów o pracę w jednej ze spółek oraz zawieranie umów cywilnoprawnych w pozostałych spółkach skutkowało deklarowaniem niższych składek do ZUS oraz uniknięciem konieczności ewidencjonowania i kontrolowania ilości przepracowanych nadgodzin. Umowy o pracę oraz umowy cywilnoprawne zawierano w różnych spółkach naprzemiennie. Niekiedy zawarcie umów zlecenia było wymuszane a pracownikach. Żadna spółka nie wykazywała nadgodzin.

/ protokół kontroli na płycie CD (koperta) – k. 92 pisemne zeznania świadka K. W. k.157-161 pisemne zeznania świadka M. K. 162-165, pisemne zeznania świadka M. W. k. 183-188 i 206-209 protokół przesłuchania M. C. k. 121-123 nadto w aktach kontroli koperta k 92/

Pracownicy niekiedy nie byli w stanie odróżnić wykonywania czynności w ramach poszczególnych umów lub wykonywali je w ramach jednej inwestycji. Zdarzało się, iż czynności powierzone w ramach umów cywilnoprawnych wykonywali bezpośrednio w czasie pracy, a umowy cywilnoprawne zawierali jako swoiste uzupełnienie już istniejących umów o pracę. Do wykonywania prac w ramach umów cywilnoprawnych wykorzystywano te same narzędzia co na podstawie zawartych umów o pracę.

/ protokół kontroli na płycie CD (koperta) – k. 92, pisemne zeznania świadka K. W. k.157-161 pisemne zeznania świadka M. K. 162-165, pisemne zeznania świadka D. W. – k. 167-171 pisemne zeznania świadka R. K. k.173-174 i 199-202 pisemne zeznania świadka M. W. k. 183-188 i 206-209 protokół przesłuchania M. C. k. 121-123 nadto w aktach kontroli koperta k 92/,

Wynagrodzenia uzyskiwane z tytułu zawartych umów o pracę plasowały się na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę, podczas gdy z tytułu wykonywanej w tym samym czasie umowy cywilnoprawnej wynagrodzenie było znacznie wyższe.

/pisemne zeznania świadka K. W. k.157-161, pisemne zeznania świadka M. K. 162-165 protokół przesłuchania M. C. k. 121-123 nadto w aktach kontroli koperta k 92/

Wyplacana była stała pensja (jedna kwota) miesięcznie niezależnie od ilości wykonanej pracy.

/pisemne zeznania świadka R. K. k.173-174 i 199-202, pisemne zeznania świadka M. W. k. 183-188 i 206-209 protokołów przesłuchania M. C. k. 121-123 nadto w aktach kontroli koperta k 92/

Rachunki zawierały dane ogólne o ilości przepracowanych godzin w miesiącu i kwotę wynikająca z umowy. Rachunki były przygotowywane przez dział kadr lub dział księgowości i podpisywane/akceptowane przez zleceniobiorcę.

/ pisemne zeznania świadka R. G. (1) k. 149-149v. pisemne zeznania świadka K. W. k.157-161 pisemne zeznania świadka M. K. 162-165 pisemne zeznania świadka R. K. k.173-174 i 199-202 /

Płatnik składek (...) SP. Z O.O. zawarł z **K. L.** umowy zlecenia na łączny okres od 1.02.2018 r. do 31.12.2018 r., przedmiotem których było: „wykonanie instalacji solarnych w obiektach mieszkalnych z wykorzystaniem materiałów Zleceniodawcy niezbędnych do ich wykonania w miejscowościach wskazanych przez Zleceniodawcę”.

/Kserokopia umów zleceń zawartych z K. L. akta kontroli str. 809-815 płyta CD koperta k. 92/

Z tytułu zawartych umów, płatnik składek (...) SP. Z O.O., naliczał składki na ubezpieczenie zdrowotne w miesiącach 3-12/2018 r.

/ bezsporne/

K. L. w okresie od 19.06.2017 r. do 31.12.2018 r. był jednocześnie zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...).

/Kserokopia umów o pracę zawartych z K. L. akta kontroli str. (...) - (...) płyta CD koperta k. 92/

Płatnik składek (...) SP. Z O.O. zawarł z **K. Z. (1)** (wówczas M.) umowę zlecenia w okresie od 1.10.2018 r. do 31.12.2018 r. przedmiotem której było: „przygotowanie dokumentacji do ofert przetargowych”.

/Kserokopia umowy zlecenia NR (...) zawartej z K. M. akta kontroli str. 865 płyta CD koperta k. 92/

Z tytułu zawartej umowy, płatnik składek (...) SP Z O.O., naliczał składki na ubezpieczenie zdrowotne w miesiącach 11-12/2018 r.

/ bezsporne/

K. Z. (1) w okresie od 2.07.2018 r. do 7.07.2019 r. była jednocześnie zatrudniona na podstawie umowy o pracę w spółce komandytowej.

/ Kserokopia umów o pracę zawartych z K. M. akta kontroli str. 859-861 płyta CD koperta k. 92/

Zainteresowana **K. Z. (1)** pracuje w spółce komandytowej na stanowisku kierownika ds. inwestycji. Do jej obowiązków w tym zakresie weryfikacja rynku w zakresie produktów dostępnych dla różnych typów instalacji, wyszukiwanie przetargów w bazach, analiz dokumentacji przetargowej, koordynacja procesu sporządzania oferty przez osoby odpowiedzialne za wycenę lub projekt, przygotowanie treści wyjaśnień na zapytania zamawiających w procedurze prawa zamówień publicznych kontakt z kancelarią prawną, pomoc merytoryczno-techniczną przy wnoszeniu środków ochrony prawnej do Krajowej Izby Odwoławczej. Pracę świadczy w godzinach 8-16 podlega kierownictwu M. P., R. G. (2), B. K. i K. J.. Umowy cywilnoprawne były przez nią wykonywane w celu zrealizowania dodatkowych prac, których nie były w stanie zrealizować inne osoby standardowo do tego zobowiązane. W ramach tych umów wykonywała dokumentacje odbiorowe i dokumentacje techniczne do ofert. Stawkę wynagrodzenia ustaliła w drodze negocjacji a rachunek do nich wystawiała księgowość lub kadry. Wskazane umowy wykonywała po godzinach pracy.

/ pisemne zeznania zainteresowanej K. Z. (2) k. 176-177/

Płatnik składek, spółka z o.o., zawarł z **M. M. (1)** umowę o pracę na okres od 5.08.2016 r. do 4.05.2019 r., przedmiotem której było: „specjalista ds. sprzedaży”.

/Kserokopia umowy o pracę zawarta z M. M. (1) akta kontroli str. 869 płyta CD koperta k. 92 , kserokopia aneksu do umowy o pracę akta kontroli str. 867 płyta CD koperta k. 92 kserokopia listy obecności za okres sierpień 2016 r. - grudzień 2018 r. akta kontroli str. 2089- (...) płyta CD koperta k. 92/

M. M. (1) w okresie zatrudnienia na podstawie ww. umowy wykonywała jednocześnie umowy cywilnoprawne zawarte ze spółką komandytową - umowy zlecenia w okresach:

- od 7.08.2016 r. do nadal, której przedmiotem jest: „prace administracyjno-biurowe” oraz

- od 2.11.2018 r. do 31.11.2018 r. której przedmiotem było: „przygotowanie dokumentów oraz organizacja przeglądów okresowych instalacji solarnych w wyznaczonych gminach”.

/Kserokopia umowy zlecenie NR (...) akta kontroli str. 871 płyta CD koperta k. 92 kserokopia umowy zlecenie NR (...) akta kontroli str. 873 płyta CD koperta k. 92 Kserokopia list płac i rachunków wypłaconych w okresie wrzesień 2016 r. - grudzień 2018 r. akta kontroli str. (...) -1949 płyta CD koperta k. 92, kserokopia potwierdzenia przelewu wynagrodzenia za 11/2018 r. w grudniu 2018 r. dla (...) akta kontroli str. 1969 płyta CD koperta k. 92/

Ubezpieczona, **M. M. (1)** zeznała do protokołu przesłuchania w ramach kontroli przeprowadzonej przez ZUS, że w spółce (...) SP. Z O.O. była zatrudniona wyłącznie na umowę o pracę. O możliwości pracy na podstawie umowy zlecenia w (...) SP. Z O.O. SP. KOM. dowiedziała się pytając prezesa M. P. czy nie ma jakichś dodatkowych prac, które mogłyby wykonywać w ramach umowy zlecenia. Wynikało to z faktu, że chciała sobie dorobić. Umowy cywilnoprawne zawierała w siedzibie firmy tj. W. ul. (...) z M. P.. Pracę w ramach umowy o pracę jak i umowy zlecenie nadzorował M. P.. Przedmiotem zawartych umów zlecenie były prace administracyjno - biurowe polegające na wprowadzaniu dokumentów magazynowych do systemu komputerowego RAKS, ewidencja rozliczenia zużycia materiałów ekip, przygotowanie raportu dla prezesa. W przypadku drugiej umowy zlecenie było to przygotowanie dokumentów do przeglądu instalacji solarnych oraz utworzenie harmonogramu przeglądów powyższych instalacji na terenie danej gminy oraz utworzenie raportu z wykonanych prac. Czynności w ramach umowy o pracę wykonywała w godzinach od 8:00 do 16:00 od poniedziałku do piątku, natomiast czynności z umowy zlecenie wykonywała po godzinach pracy w siedzibie firmy lub w domu w różnych dniach tygodnia, również w weekendy. Zgodnie z wyjaśnieniami M. M. za wykonane zadania w ramach umów zlecenie została ustalona konkretna kwota, a przelewy dokonywane były na podstawie wystawionego rachunku. W przypadku jednej z umów były to cykliczne, miesięczne wypłaty, w drugim przypadku była to jednorazowa wypłata. Miejsce wykonywania pracy i dni wykonywania pracy nie były określone. Ww. nie podpisywała listy obecności, jedynym potwierdzeniem obecności w pracy był raport z wykonanych czynności. Wykonując pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) SP. Z O.O. SP. KOM. nie było potrzeby noszenia odpowiedniego ubrania ani identyfikatora. Ubezpieczona zeznała, że przy wykonywaniu umowy zlecenie nie miała stałego miejsca pracy. W przypadku umowy o pracę wykonywała ją na komputerze stacjonarnym w siedzibie firmy, jeśli chodzi o zakres prac wynikający z umowy zlecenie otrzymała laptopa, na którym mogła pracować w domu. W ramach umowy o pracę jak i umowy zlecenie były to te same programy (...), (...), RAKS. Komputer stacjonarny oraz laptop zapewnił M. P.. Ubezpieczona stwierdziła, że przy zawarciu 4 umów nie było żadnych zależności, a prace wykonywane w ramach umowy zlecenie i umowy o pracę różniły się od siebie.

/Protokół przesłuchania M. M. (1) akta kontroli str. 281-284 płyta CD koperta k. 92/

Zainteresowana **M. M. (2)** jest obecnie zatrudniona u płatnika spółki zoo na stanowisku kierownika działu obsługi sprzedaży i logistyki. W ramach umowy o pracę zajmuje się obsługą zamówień, wystawianiem dokumentów magazynowych związanych z realizacją złożonych zamówień, wystawianiem dokumentów sprzedaży organizacja transportu realizacji dostawy do klienta, pilnuje wpłat od klientów zamawia towar od dostawców przyjmuje go do magazynu i przekazuje dokumenty do księgowości, organizuje transporty międzynarodowe, przygotowuje stosowne zestawienia dla prezesa. Polecenia służbowe wydaje jej M. P.. W przypadku wykonywanych umów zlecenia do jej obowiązków w ramach jednej z umów należały prace administracyjno – biurowe polegające na wprowadzeniu dokumentów do systemu RAKS ewidencja zużycia materiałów w ramach drugiej to przygotowanie dokumentów do

przeglądu instalacji solarnych oraz utworzenie harmonogramu przeglądów w konkretnej inwestycji. Zainteresowana wystawiała rachunki za wykonanie umów cywilnoprawnych przelew wynagrodzenia otrzymywała na konto. W jej przypadku zlecenie dodatkowych prac służyło dorobieniu do wynagrodzenia. Do wskazanej pracy wykorzystywała sprzęt pracodawcy wskazane czynności wykonywała po godzinach pracy

/ pisemne zeznania zainteresowanej M. M. (1) k. 134-134 v. oraz k. 153-155/

Płatnik składek, spółka z o.o., zawarł z **W. J.** umowę o pracę na okres od 22.11.2018 r. do 21.02.2019 r., przedmiotem której było: „monter-instalator”.

/Kserokopia umowy o pracę zawartej z W. J. akta kontroli str. 587 płyta CD koperta k. 92, kserokopia potwierdzenia przelewu wynagrodzenia za 11/2018 r. w grudniu 2018 r. dla J. W. akta kontroli str. 2071-2073 płyta CD koperta k. 92, kserokopia listy obecności za okres listopad - grudzień 2018 r. akta kontroli str. (...) - (...) płyta CD koperta k. 92/

W. J. w okresie zatrudnienia na podstawie ww. umowy wykonywał jednocześnie umowę cywilnoprawną - umowę zlecenia, zawartą ze spółką komandytową w okresie od 22.11.2018 r. do 31.12.2018 r., przedmiotem której było: „wykonanie usługi serwisowej i konserwacji systemów solarnych na terenie wyznaczonych gmin wskazanych przez Zleceniodawcę”

/Kserokopia umowy zlecenie NR (...) akta kontroli str. 589 płyta CD koperta k. 92 kserokopia list płac i rachunków wypłaconych w miesiącu grudzień 2018 r. akta kontroli str.1909-1949 płyta CD koperta k. 92/

Płatnik składek – (...) spółka z o. o. nie zadeklarował składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodów z tytułu umów cywilnoprawnych wykonywanych przez zainteresowanych na rzecz własnego pracodawcy a zawieranych z innymi kooperującymi z nim podmiotami, tj.(...) Sp. z o.o. i spółką komandytową

/okoliczności bezsporne/

Stan faktyczny został ustalony przez Sąd Okręgowy na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS, przedłożonych w toku postępowania sądowego, w tym w oparciu o załączone do sprawy akta osobowe zainteresowanych. Autentyczność dokumentów nie była kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu, stąd też uznano je za wiarygodny materiał dowodowy. Wątpliwości Sąd Okręgowy przyznał także zeznaniom zainteresowanych Klaudi Z. , M. M. (1), przedstawiciela wnioskodawcy M. P., świadków K. W., M. K., R. G. (1), D. W. (2), M. W., D. K. oraz pomocniczo – zeznaniom zainteresowanego M. C. w formie protokołu przesłuchania – zeznania złożone w toku postępowania kontrolnego przed ZUS. Wskazane zeznania wzajemnie ze sobą korelowały i były zbieżne ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją. Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż uznanie za wiarygodne zeznań świadka G. i płatnika nie oznacza podzielenia ich twierdzeń co oceny prawnej zawieranych umów cywilnoprawnych.

Dodatkowo Sąd Okręgowy orzekając oparł się na dowodach w postaci protokołu kontroli sporządzonego przez organ rentowy (płyta CD w kopercie – k.92). W ocenie Sądu było to w zaistniałych okolicznościach możliwe i nie prowadziło do obejścia zasady bezpośredniości przeprowadzania dowodów, tym bardziej, że żadna ze stron procesu nie zakwestionowała prawdziwości wyjaśnień stron złożonych, w toku postępowania kontrolnego prowadzonego przez ZUS.

Wskazać także należy, że zainteresowani K. L., W. J. mimo prawidłowego wezwania nie zajęli stanowiska w sprawie, nie stawili się na rozprawie w celu złożenia zeznań i nie wniesli o ich przesłuchanie w formie pisemnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 1009 t.j.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art.

8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej były osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej „zleceniobiorcami”, oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4.

Zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła i pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Art. 18 ust. 1 i 3 wskazanej ustawy stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1-3, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców ustala się zgodnie z ust. 1, jeżeli w umowie agencyjnej lub umowie zlecenia albo w innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

W świetle art. 9 ust. 1 osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 7b, 10, 20 i 21, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, otrzymywania stypendium doktoranckiego, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a.

Zgodnie art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej użyte w ustawie określenia oznaczają: płatnik składek – pracodawca – w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, w tym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym albo pobierania zasiłku macierzyńskiego, z wyłączeniem osób, którym zasiłek macierzyński wypłaca Zakład. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia należy do płatnika składek (art. 36 ust. 2). Płatnik składek przekazuje do Zakładu imienne raporty miesięczne, po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, w terminie ustalonym dla rozliczania składek (art. 41 ust. 1).

W myśl art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia, przyjmujący zlecenie, zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie.

W myśl art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1285), obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a i c-i, powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych.

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-i i pkt 3 i 11, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych za osobę pozostającą w stosunku pracy, w stosunku służbowym albo odbywającą służbę zastępczą składkę jako

płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza pracodawca (...). W myśl art. 74 ust. 1 ww. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych za środków publicznych do ubezpieczenia zdrowotnego osób objętych ubezpieczeniami społecznymi stosuje się przepisy dotyczące zasad, trybu i terminu zgłaszania do ubezpieczeń społecznych oraz wyrejestrowania z tych ubezpieczeń. Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru składki. Składka jest miesięczna i niepodzielna (art. 79 ust. 1 i 2). Do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników, osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób (art. 81 ust. 1).

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy stał na stanowisku, że praca wykonywana przez zainteresowanych w ramach umowy zlecenia świadczona była na rzecz płatnika składek będącego pracodawcą z którym zleceniobiorca pozostawał w stosunku pracy, a zatem podstawa wymiaru składki zdrowotnej wynosiła 0 zł w przypadku zleceniodawcy, zaś obowiązek zapłaty składek w pełnym wymiarze z tytułu całości wykonywanych prac spoczywał na pracodawcy.

Weryfikacja wskazanego stanowiska organu rentowego wymaga prawidłowej interpretacji powoływanego już przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

W judykaturze prezentowane jest jednolite stanowisko, zgodnie z którym art. 8 ust. 2a ustawy systemowej rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie dotyczy sytuacji, gdy praca wykonywana jest na podstawie jednej z wymienionych w tym przepisie umów prawa cywilnego przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub gdy praca jest wykonywana na podstawie umowy prawa cywilnego zawartej z osobą trzecią, ale praca jest wykonywana na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Pojęcie pracownika w rozumieniu powyższego unormowania ma szerszy zakres znaczeniowy niż pojęcie pracownika w rozumieniu przepisów prawa pracy (art. 2 k.p. i art. 22 § 1 k.p.) i obejmuje również osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych w sytuacji, gdy umowę tę zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach tej umowy wykonują pracę na rzecz tego pracodawcy, choćby umowa cywilnoprawna została zawarta z osobą trzecią (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 18.10.2011 r. (III UK 22/11), uchwała Sądu Najwyższego z 2.09.2009 r. (II UZP 6/09)).

Objęcie definicją pracownika, dla potrzeb prawa ubezpieczeń społecznych, nie tylko pracowników w znaczeniu, jakie temu pojęciu, nadają przepisy kodeksu pracy, ale, także osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych (agentów, zleceniobiorców, wykonawców dzieła) oznacza jednocześnie, rozszerzenie pracowniczego tytułu obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, co wpływa na sposób ustalania podstawy wymiaru składek na to ubezpieczenie.

Hipotezą normy prawnej wynikającej z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej objęte są dwa rodzaje relacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami. Pierwszą jest sytuacja, gdy oba stosunki (pracowniczy i cywilnoprawny) dotyczą tych samych podmiotów jednocześnie występujących wobec siebie w roli pracodawcy – zleceniodawcy i pracownika – zleceniobiorcy, drugą zaś sytuacja, gdy na istniejący stosunek pracy „nakłada się” na stosunek cywilnoprawny między pracownikiem i osobą trzecią, na podstawie którego pracownik wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, w ramach łączącej pracodawcę z osobą trzecią (zleceniodawcą) umownej więzi prawnej. W tym ostatnim przypadku, pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika – zleceniobiorcę, bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku. Z regulacją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej koresponduje unormowanie art. 18 i art. 20 ust. 1 tej ustawy dotyczące problematyki podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Skoro w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy systemowej mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym, to konsekwentnie w art. 20 ust. 1 tej ustawy nakazano w stosunku do tych ubezpieczonych uwzględnienie w podstawie wymiaru składek również przychodu z

tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Zatem w przypadku pracowników, o których mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy systemowej, na płatniku (na pracodawcy) spoczywa obowiązek obliczania, rozliczania i przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W odniesieniu do pracowników w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien więc zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. Taki sam sposób postępowania dotyczy także sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią) lecz praca, w jej ramach, jest wykonywana na rzecz pracodawcy, gdyż obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy (zob. wyrok Sądu Najwyższego: z 14.01.2010 r. (I UK 252/09); z 22.02.2010 r. (I UK 259/09)).

Przy czym należy nadmienić, że przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej stanowi o wykonywaniu pracy na rzecz pracodawcy, z którym dany ubezpieczony pozostaje w stosunku pracy, nie zaś o wykonywaniu pracy „na korzyść” tego pracodawcy, ani też „wyłącznie na rzecz” pracodawcy. Powyższe oznacza, że nie można wykluczyć zastosowania przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w sytuacji, gdy pracodawca nie uzyskuje bezpośrednio korzyści z wykonywania przez ubezpieczonego pracy w ramach umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z Kodeksem cywilnym, stosuje się przepisy, dotyczące zlecenia, ani też w sytuacji, gdy ubezpieczony pracę tę wykonuje zarówno na rzecz pracodawcy, jak i na rzecz podmiotu, z którym zawarł umowę agencyjną, umowę zlecenia lub zbliżoną rodzajowo umowę o świadczenie usług (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 7.03.2017 r. (III AUa 1570/16)).

Zastosowany, w treści tego przepisu, zwrot: „wykonuje pracę na rzecz pracodawcy” oznacza, iż praca ta świadczona jest w przebiegu realizacji stosunku prawnego łączącego owego pracodawcę ze zleceniodawcą tych pracowników (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 28.02.2019 r. (III AUa 1574/16)).

Praca wykonywana na rzecz swojego pracodawcy, to praca, którego rzeczywistym beneficjentem jest pracodawca, niezależnie od formalnej więzi łączącej pracownika z osobą trzecią. Oznacza to, że bez względu na rodzaj czynności, wykonywanych przez pracownika, wynikających z umowy, zawartej z osobą trzecią, oraz niezależnie od rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę i osobę trzecią wystarczającą przesłanką zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jest korzystanie przez pracodawcę z wymiernych rezultatów pracy swojego pracownika, wynagradzanego przez osobę trzecią (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 16.09.2020 r. (III AUa 159/20), wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 3.06.2019 r. (III AUa 301/18)).

Przez wykonywanie pracy na czyjąś rzecz należy rozumieć jej świadczenie w czyimś interesie. Pomimo formalnego wyodrębnienia obydwu spółek, jako odrębnych podmiotów prawa gospodarczego, nie sposób przyjąć, by działania, podejmowane w interesie zleceniodawcy, nie były jednocześnie, podejmowane w interesie pracodawcy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 7.02.2019 r. (III AUa 1757/18)).

Celem wprowadzenia art. 8 ust. 2a ustawy systemowej było po pierwsze ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie – ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych

obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19.06.2019 r. (III AUa 1816/16)).

Po pierwsze warto zwrócić uwagę, że odwołujący się płatnik składek (...) Sp. z o.o.) i obie spółki (...) Sp. z o.o. Sp.k. i (...) Sp. z o.o. stanowią odrębne podmioty, niemniej jednak są powiązane osobowo, kapitałowo i organizacyjnie. (...) Sp. z o.o. Sp.k. jest spółką odpowiedzialną za uzyskiwanie przetargów publicznych. Z kolei spółki (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. zajmują się obsługą organizacyjną, projektowaniem. Co więcej (...) Sp. z o.o. odpowiedzialna jest za montaż odpowiada za szeroko rozumiane instalacje. Zakresy zadań trzech ww. spółek przy realizacji projektu powodują, że zleceniobiorca (pracownik) zatrudniony przez jedną ze spółek wykonuje zlecenie (prace) na rzecz drugiej.

Sąd Okręgowy zważył, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w tym dowodów z dokumentów – zawieranych umów jasno wynikało, że zakres obowiązków w ramach zawartych umów cywilnoprawnych odnosił się jedynie do krótkiego opisanie czynności do wykonania bez dokładnego określenia przedmiotu umów. Co więcej zakres obowiązków zainteresowanych z umów cywilnoprawnych niejednokrotnie pokrywał się z zakresem ich obowiązków z tytułu zawartych umów o pracę lub kolejnym etapem prac w ramach konkretnej inwestycji. Z zeznań, świadka D. W. (2), R. K. M. W. i protokołu przesłuchania M. C. zatrudnionych na różnych stanowiskach od monterów instalacji po kierownika do spraw inwestycji wynikało iż w zasadzie nie rozróżniali oni zadań wynikających z umów o pracę i umów cywilnoprawnych w praktyce wykonując jednolite czynności. Co prawda zainteresowane K. Z. (1) i M. M. (2) podnosiły zeznając, iż w ich przypadku prace te miały odrębny charakter i były wykonywane po godzinach pracy niemniej jednak zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje iż wykonywane przez nie w ten sposób zadania skradały się na kolejne etapy wspólnie realizowanej przez wszystkie spółki inwestycji. Powołani w sprawie świadkowie K. W., M. K. potwierdzili natomiast, że spółka komandytowa była głównym odbiorcą usług świadczonych przez pozostałe dwie spółki, dokonywała płatności za świadczone usługi projektowe, montażowe, serwisowe i inne. Ponośiła odpowiedzialność przed inwestorem.

Biorąc pod uwagę powyższe nie ulega wątpliwości, że czynności wykonywane przez zainteresowanych w ramach umów cywilnoprawnych miały charakter uzupełniający do tych wykonywanych przez nich w ramach zawartej umowy o pracę, bowiem jak wynikało z ustaleń to (...) Sp. z o.o. była przede wszystkim odpowiedzialna za czynności montażu zaś za (...) Sp. z o.o. w ramach współpracy z pozostałymi spółkami odpowiadała za przygotowanie odpowiedniej dokumentacji w tym projektowej. (...) Sp. z o.o. sp.k. zawierała umowy na wykonanie inwestycji. Prace projektowe, rozliczanie tych inwestycji spółka ta zlecała do wykonania (...) Sp. z o.o. a (...) Sp. z o.o. przede wszystkim prace montażowe, serwisowe.

Umowy zlecenie w przeważającej części przypadków zawarte były tego samego dnia, co umowa o pracę lub w niewielkich odstępach czasu. Zainteresowani jeśli nie wykonywali tych samych czynności co w ramach umowy o pracę wykonywali zadania, będące kolejnymi etapami prowadzonej inwestycji np. w zakresie opracowania niezbędnej dokumentacji, a czynnościami tymi zajmowała się spółka (...) sp. z o. o, która również jak (...) Sp. z o.o. była podwykonawcą (...) Sp. z o.o. Sp.k. Przy czym niejednokrotnie wykonywali te czynności w godzinach pracy, przy użyciu tych samych narzędzi/sprzętów co w umowie o pracę i pod nadzorem tych samych osób.

Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 26 sierpnia 2021 roku (III UZP 3/21), iż powiązania kapitałowe i osobowe między pracodawcą a zleceniodawcą zlecających w ramach umowy zlecenia zawartej z pracownikiem tego pracodawcy wykonywanie czynności, które mogą być potraktowane jako wykonywanie umowy na rzecz pracodawcy prowadzi do wniosku, że powiązania tego rodzaju nie są bez znaczenia dla oceny konkretnego stanu faktycznego. Im silniejsze powiązania kapitałowe, organizacyjne, ekonomiczne i personale między pracodawcą a osobą trzecią zlecającą jego pracownikom wykonywanie umowy cywilnoprawnej tym łatwiej ustalić, że praca była wykonywana na rzecz własnego pracodawcy.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie, postępowanie dowodowe, w sposób jednoznaczny, wykazało, że zawarcie umowy zlecenia przez zainteresowanych posłużyło uzyskaniu formalnego innego tytułu do ubezpieczeń, mimo nadal faktycznie realizowanego zobowiązania pracowniczego. Ubezpieczeni wykonując umowę cywilnoprawną de facto

świadczyli pracę na rzecz własnego pracodawcy, co winno skutkować dodatkowo uiszczeniem składek od osiągniętego w ten sposób przychodu, a z drugiej strony pociągało za sobą brak obowiązku zapłaty składek przez zleceniodawcę. Podkreślenia wymaga też, że w takich okolicznościach pracodawca unikał płacenia za nadgodziny jeśli zlecane dodatkowo czynności wykonywane były po godzinach pracy.

Bez wątplenia w przedmiotowej niniejszej występuje konstrukcja modelowego trójkąta umów w świetle brzmienia cytowanego art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Na gruncie wypracowanej w doktrynie i judykatury jednolitego poglądu wskazany trójkąt umów obejmuje trzy umowy, tj. umowę o pracę; umowę zlecenia między pracownikiem a osobą trzecią oraz umowę o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą, na podstawie której pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej, na rzecz zleceniodawcy (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt AUa 1031/12, LEX 1254347, wyrok SA w Szczecinie z dnia 3 czerwca 2019 r., sygn. akt III AUa 301/18, LEX 2692949). W rozpoznawanej sprawie brak było formalnej umowy o podwykonawstwo, jednakże poza sporem pozostawała współpraca pomiędzy wszystkimi spółkami, bowiem (...) Sp. z o.o. Sp.k. występowała jako strona w przetargu, natomiast pozostałe spółki faktycznie realizowały zwarte umowy w zakresie wspólnych zadań związanych z usługami tworzenia dokumentacji, montażu, serwisu instalacji fotowoltaicznych, instalacji solarnych a rezultat pracy w postaci montażu instalacji przejmował ostatecznie pracodawca, realizujący przede wszystkim takie zadania i cele lub sama spółka komandytowa. Znamiennym jest też, że zwierzchnikiem we wszystkich spółkach była ta sama osoba – M. P..

W ocenie sądu zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpowiadają prawu, zatem zasadnym stało się na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalenie odwołań.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art.98 k.p.c., zasądając od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. kwotę 720 zł zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz.265 ze zm.) przy uwzględnieniu faktu wspólnego rozpoznania spraw z czterech odwołań.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy-PI.

19 VII 2022 roku.